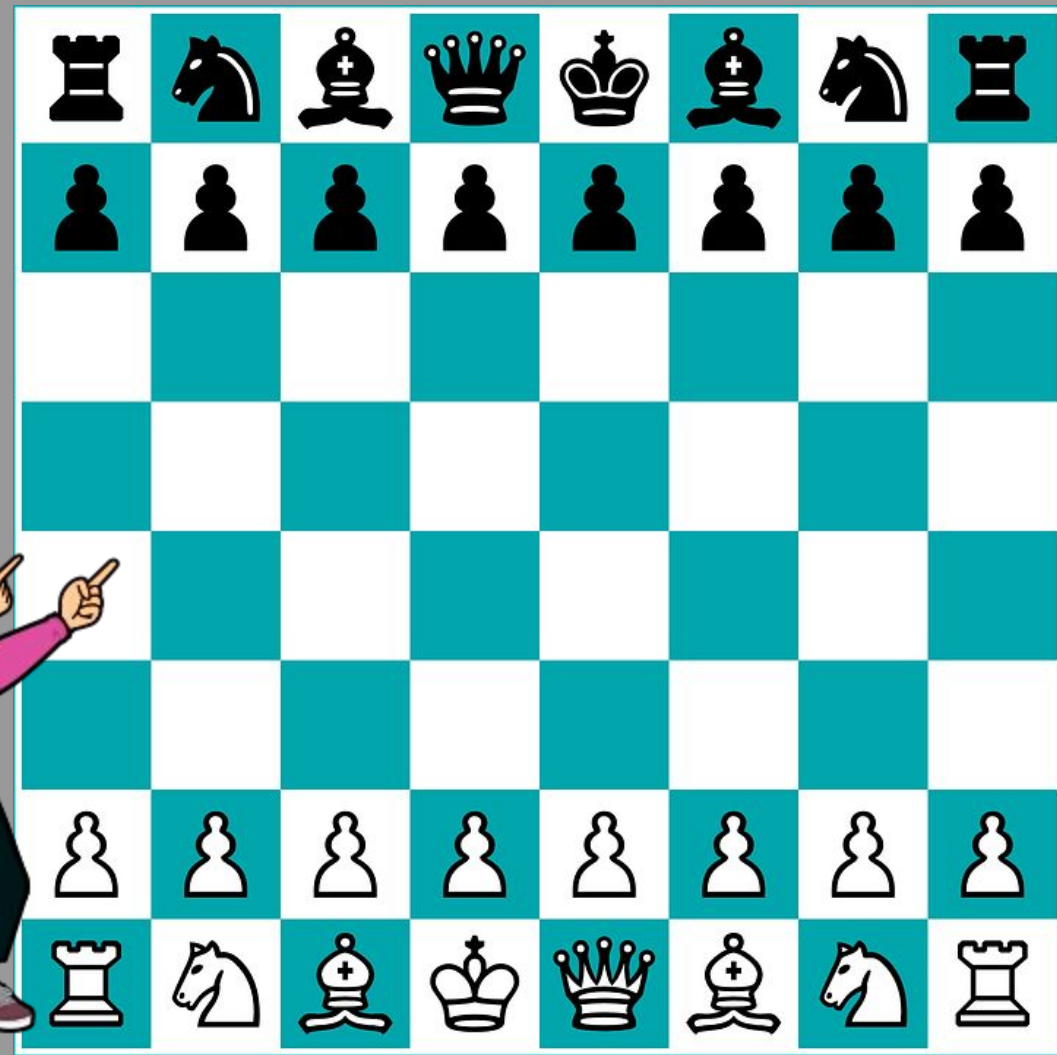
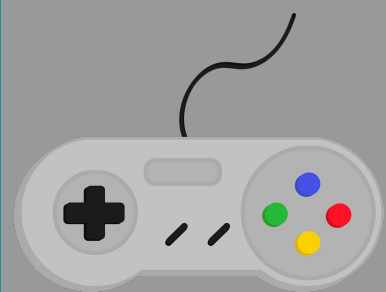

#2
קצר ולעניין
חילות קישור

שרית לסט

אל דוראדו : העיר האבודה

אם במקרה פספסתם את סרטו של ג'יימס גריי העיר האבודה מ-2017, אתם לגמרי לא לבד. הסרט נכשל בקופות וזכה לביקורות קשות. בניגוד לסרט, עיר הזהב הנסתרת שלכאורה נמצאת אי שם באמריקה הדרומית ומעולם לא נמצאה מכילה - שוב לכאורה - הרים של זהב ואבנים יקרות. חוקרים מחפשים אחר העיר המיתולוגית מאז המאה ה-16. לפי המיתוס, אל דוראדו הייתה המקום שאליו נמלטו בני האינקה עם אוצרותיהם ב-1532. ב-2010 ארכאולוגים איתרו בתמונות לוויין שרידים מבטיחים עמוק בג'ונגל בלתי חדיר במאטו גרוסו שבברזיל. הם האמינו שמדובר בשרידים מעיר העתיקה, אולי "אל דוראדו", עליה נכתב בספר "כתב יד 512" של חוקר פורטוגלי מ-1753 - שלדבריו מצא עיר מוקפת חומה כמו ביוון העתיקה - במעמקי יער האמזונס במאטו גרוסו. החפירות באזור טרם החלו

משימה מס' 1 :

קראו את הטקסט, אתרו בטקסט 4 מילות קישור, העתיקו לטבלה וכתבו ליד כל מילת קישור מהו סוג הקשר.

מילת קישור	סוג הקשר

אור נוסדה בשנת 3800 לפנה"ס, הייתה העיר הגדולה המאוכלסת ביותר באימפריה השומרית. חלק מחוקרי המקרא משוכנעים שזוהי אור כשדים, מקום הולדתו של אברהם אבינו שהשאיר אותה לכנענים - אך כיום לאנשים רבים אין מושג שהעיר אכן קיימת. כל מה שנותר מהעיר הזו, בה התגוררו פעם כ-80 אלף איש הן הריסות ושרידי הזיגוראת, מבנה עתיק וגבוה ששימש לפולחן לאל הירח לננה במיתולוגיה השומרית.

חלק מהמבנים שנחשפו בעבר בחפירות במקום שבו להתכסות בחול, ולא ידוע האם הדבר נעשה בכוונת מכוון או אם על ידי כוחות הטבע. הזיגוראת הגדול עדיין חשוף לגמרי והוא המבנה השמור היחידי באתר. במפתיע, על אף המצב הפוליטי בעיראק, האתר נגיש לתיירות, אך הוא מכוון בעיקר לתיירות פנים. מאז מלחמת עיראק שפרצה בשנת 2003 שוב הגיעו לשם מבקרים תיירים מערבים לאתר, אולם רובם היו אנשי כוחות הקואליציה, מגיעים מבסיס צבאי מערבי הסמוך לאתר.

משימה מס' 2 :

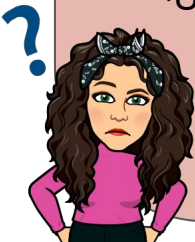
קראו את הטקסט, בטקסט מודגשות 4 מילות

קישור, סמנו את התשובה הנכונה :

1. בשורות 3-6 כתוב : "חלק מחוקרי המקרא משוכנעים שזוהי אור כשדים, אך כיום לאנשים רבים אין מושג שהעיר אכן קיימת" מילת הקישור "אך" היא מילת קישור בקשר של ?
א. סיבה ותוצאה ב. תכלית ג. ניגוד ד. ויתור

2. בשורות 12-13 כתוב : "האם הדבר נעשה בכוונת מכוון או ע"י כוחות הטבע ?", מילת הקישור "או" היא מילת קישור בקשר של ?
א. הוספה ב. ברירה ג. הפחתה ד. תנאי

3. בשורות 15-16 כתוב : "על אף המצב הפוליטי בעיראק, האתר נגיש לתיירות" . מילת הקישור "על אף" היא מילת קישור בקשר של ?
א. ויתור ב. ניגוד ג. תכלית ד. תנאי

משימה מס' 3 :

קראו את הטקסט, וכתבו לפחות 5 ביטויי זמן :

א. _____

ב. _____

ג. _____

ד. _____

ה. _____

דרום אפריקה הייתה בעברה ממלכה ענקית ומודרנית, עשירה בעבודות מתכת וארכיטקטורה. זימבבואה שימשה בית לכ-20 אלף איש ומשערים כי המקום היה מיושב החל מהמחצית הראשונה של המאה ה-11 ועד למחצית הראשונה של המאה ה-15. הריסות העיר הציגו "ארכיטקטורה שאין דומה לה באפריקה ומעבר לה", כפי שתיאר זאת הארכיאולוג פיטר גרלאק. לא ידוע בדיוק מי בנה את העיר - כאשר הגיעו סוחרים פורטוגזים לזימבבואה לראשונה במאה ה-15, כבר היה האתר נטוש במצב של הרס. מראה החורבות הדדו את הפורטוגזים והביאם לנחש מי בנה את המבנים. האפשרות שהילידים בני המקום עשו זאת נדחתה על הסף. תחת זאת הם שיערו שמצאו את הבירה האגדית של מלכת שבא. מאוחר יותר העלו מטיילים אירופיים שעברו במקום השערות שונות שכללו את המצרים הקדומים, אך ההשערה המקובלת כיום היא שהאתר הוקם על ידי עם הקרנגה, קבוצה אתנית. זימבבואה הגדולה מוכרזת כאתר מורשת עולמית מאז 1986.

משימה מס' 4 :

א. אתרו בטקסט 3 מילות קישור בקשר של סיבה

ותוצאה :

- א. _____
ב. _____
ג. _____

ב. כתבו לפחות 2 מילות קישור נוספות בקשר של

סיבה ותוצאה

צ'אן צ'אן פרו

לפני 600 שנה, צ'אן צ'אן שבצפון פרו הייתה המטרופולין הגדול ביותר ביבשת אמריקה. העיר הוקמה בשנת 850 ובנייתה נמשכה עד כיבושה בידי בני האינקה ב-1470. היא נחשבת לעיר הטרומ-קולומביאנית הגדולה ביותר בדרום אמריקה. היא השתרעה על פני 20 קמ"ר התגוררו בה כ-30 אלף תושבים. כיום שרידי המקום נמצאים תחת איום מסוג אחר בעקבות שינויי האקלים והמשקעים הכבדים, מבני הבוץ הולכים ונהרסים - בשנת 1986 הכריז אונסק"ו על צ'אן צ'אן כאתר מורשת עולמית, כמו כן היא הוכנסה לרשימת האתרים בסיכון. אונסק"ו אף המליץ שלא לערוך במקום חפירות ארכיאולוגיות נוספות ללא היערכות מתאימה להגנתו בשל הרוחות והגשמים, הגורמים נזקים כבדים למבני הבוץ. בשנת 1998 התעורר חשש מפני הגשמים העזים והשטפונות שליוו את סופות אל ניניו, אך בסופו של דבר הנזקים שנגרמו היו מינוריים בלבד.

טקסט מתוך "מעיר זהב ליעד מוכה אסון : הערים האבודות המסתוריות ביותר בעולם- וואלה תיירות, ינואר 2020

פריפיאט עיירת רפאים השוכנת במחוז קייב שבאוקראינה, סמוך לגבול עם בלארוס. נוסדה ב-1970 במטרה לאכלס את עובדי הכור הגרעיני צ'רנוביל והייתה לעיר משגשגת עם כ-50 אלף איש, אולם לאחר אסון צ'רנוביל המפורסם ב-1986 היא פונתה לחלוטין ונותרה נטושה מאז ועד ימינו.

בניגוד לעיר השכנה צ'רנוביל שהשתקמה מאז האסון, פריפיאט נותרה נטושה ומוזנחת עד היום. עדות לכך ניתן לראות בעובדה שעד היום נותרו כרזות תעמולה קומוניסטיות תלויות ברחבי העיר.

לעומת זאת, עולם החי החל לשגשג דווקא לאחר האסון ועזיבת האדם, **חרף** הזיהום הכבד. צמחייה רבה החלה לגדול ללא הפרעה ברחובות בעיר, ולעיתים אף בתוך הבתים עצמם. גם בעלי החיים ניצלו את עזיבת האדם; באזור התרבו מינים רבים של בעלי חיים וציפורים, שחלקם נדירים ואחרים לא תועדו באזור טרם האסון.

טקסט מתוך "מעיר זהב ליעד מוכה אסון : הערים האבודות המסתוריות ביותר בעולם- וואלה תיירות, ינואר 2020

משימה מס' 5 :

לפניכם שורות מתוך הטקסט בהן מודגשות מילות

קישור, סמנו בכל סעיף מה יכול להחליף את מילת

הקישור המודגשת בלי לשנות את משמעות המשפט:

בניגוד לעיר השכנה צ'רנוביל שהשתקמה מאז האסון,

פריפיאט נותרה נטושה ומוזנחת עד היום.

לעומת זאת, עולם החי החל לשגשג דווקא לאחר האסון

ועזיבת האדם. **חרף** הזיהום הכבד. צמחייה רבה החלה

לגדול ללא הפרעה ברחובות העיר.

1. בניגוד ל -

א. בגלל ב. בעקבות ג. ואילו ד. למרות

2. לעומת זאת -

א. כלומר ב. אבל ג. יתר על כן ד. על מנת

3. חרף -

א. על אף ב. משום כך ג. למען ד. בשל

משימה מס' 6 :

1. בשורות 1-3 כתוב : " העיר פריפיאט יחד עם תחנת הכוח הגרעינית צ'רנוביל ואזורים נוספים נמצאת באזור הסגר, **משום כך** הכניסה אליה מוגבלת. העיר נחשבת מזהמת ומסוכנת לאדם וקיים איסור להוציא ממנה חפצים. **אולם** מתקיימים סיורים מאורגנים לפריפיאט ולכור שלידה, המוצעים על ידי חברות מסחריות. התיירים מגיעים בקבוצות מאורגנות עם מדריך, מתבקשים להציג תעודות בהיכנסם לאזור, ולבדוק את רמת הקרינה על בגדיהם טרם הם עוזבים אותו. סמוך לפריפיאט פועל חדר אוכל המשמש את עובדי הכור גם כיום.
 2. בשורות 3-6 כתוב : "העיר נחשבת ומסוכנת לאדם וקיים איסור להוציא ממנה חפצים. **אולם** מתקיימים סיורים מאורגנים. מילת הקישור "אולם" היא מילת קישור בקשר של ?
- א. הפחתה ב. הוספה ג. ניגוד ד. ויתור
- כתבו מילת קישור נוספת מאותו הקשר : _____

